

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Perfectionibus Moribusque Divinis Libri XIV

Lessius, Leonardus

Antverpiae, 1620

Cap. II. Deum ratione suæ infinitatis esse incomprehensibilem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46817)

rum notiones vel ideæ, & omnia iudicia de omnibus rebus futuris, & omnes actus liberi. Hæc omnia inter se formalem distinctionem haberent, & ita in Deo essent res infinitæ formaliter inter se distinctæ. Nec vlla creatura esset tam multiplex & varia, quàm fit ipse Deus; quod est absurdum. Longè enim eminentius Deo quæ dignius est, vt ipse per simplicem suam essentiam omnia illa sit, possit, & habeat, quæ creatura per distinctas perfectiones & actus.

CAPVT II.

Deum ratione sua infinitatis esse incomprehensibilem.

- 12 **C**ONSIDERANDVM est, Deum quatuor modis dici incomprehensibilem, *loco, tempore, intelligentia, & amore.* *Loco*; quia nullus locus, nullum spatium tam magnum cogitari potest, quin Deus illud excedat, & extra reperiatur. *Tempore*; quia excedit omnia tempora, vt pote ante omnia tempora quæ mente concipi possunt, & omnibus temporibus in futurum posterior. *Intelligentia*; quia nullus intellectus creatus ipsum potest comprehendere, sic vt nihil Dei illum lateat. *Amore*; quia omnem amorem excedit, ita vt nulla mens creata illum pro dignitate amare possit. Omnes hi modi incomprehensibilitatis sequuntur ex eius infinitate: sed nos hęc potissimum agimus de tertio, quo Deus dicitur *incomprehensibilis* omni intellectui creato. Hoc modo Dionysius & Damascenus Deum dicunt esse ἀγνώστου, ἀείδου, ἀεχέου.
- 13 **D**ico, *omni intellectui creato.* Nam suo intellectui Deus non est incomprehensibilis, sed perfectè (vt sic loquar) comprehensibilis. Totam enim profunditatem & immentitatem diuinæ essentiæ exhaurit diuinus intellectus, eique se exæquat, & eam intra se concludit. Nam infinitum infinito non est infinitum, sed quasi finitum. Quod alta mente intellexit S. Augustinus cum ait: *Quapropter si quidquid comprehenditur, scientis comprehensione finitur: profectò omnis infinitas quodam ineffabili modo finita est; quia scientiæ ipsius comprehensibilis ratio est.*

Deus quatuor modis incomprehensibilis.

Deus sibi est comprehensibilis.

Augustinus lib. 12. De ciuit. c. 10.

Porro Deum menti creatæ incomprehensibilem esse, multis locis docet Scriptura: vt cum dicit, illum *incomprehensibilem cogitatu.* & *incomprehensibilia esse iudicia eius.* & *ipsum lucem inhabitare inaccessibilem.* Idem plurimis locis docet Dionysius, & maxime lib. De mystica Theologia: vbi totus est in eo, vt ostendat Deum esse infi-

Jerem. 32.
Rom. 11.
1. 2. Tim. 6.

nitè eleuatum supra omnem essentiam, & supra omnem intellectum & cognitionem, omnesque cognitionis terminos, & supra omne id quod à creatura comprehendi potest: idque *scilicet* *capitulum* *de* *prophetis*, propter suam *superefficientem infinitatem*. sic enim loquitur lib. De diuinis nominibus cap. 1. Idem docet S. Chrysostomus lib. De incomprehensibili natura Dei, & Damascenus lib. 1. De fide cap. 2. & alij omnes Patres & Theologi. Pulchrè Cyprianus libro, Quod idola non sunt dij: *Mundi vnus est Rector, qui vniuersa que sunt, verbo iubet, ratione dispensat, virtute consummat. Hic nec videri potest, visu clarior: nec comprehendi, tactu purior est: nec aestimari, sensu maior est: & ideo sic eum dignè estimamus, dum inestimabilem dicimus.* Vbi etiam loquatur de comprehensione corporali, cum ait, *tactu purior est*; tamen cum dicit *inestimabilem*, significat incomprehensibilem intellectu & quauis facultate spiritali.

Cur Deus
comprehendi
nequeat.

Ratio est, quia vt Deus dicatur comprehendi, seu comprehensiuè videri, necesse est vt tam perfectè videatur, quàm visibilis est, adeò vt perfectio visionis exæquet perfectionem rei visæ, sic vt Deus non excedat visionem quasi maior, sed intra illam totus claudatur, & respectu illius non sit infinitus, sed quasi finitus; vt supra ex Augustino ostensum. Hoc autem fieri non potest, nisi visio illa sit absolute infinita, sicut Deus est absolute infinitus. Atqui creatus intellectus cum sit limitatus, non est capax visionis infinitæ. Ergo nullo modo potest Deum comprehendere. Confirmatur. Quia cum Deus sit infinite visibilis (id est numquam lumine finito tam perfectè videri possit, quin possit perfectius, & vt ita dicam, profundius ac penitius) opus est lumine infinito, vt videatur quantum visibilis est, & visio adæquetur obiecto. Atqui creatus intellectus non est capax luminis infiniti, nec tale lumen creatum possibile. Idem suadetur hoc modo. Deus est infinite eleuatus super omnem naturam creatam, etiam intellectualem: ac proinde nec videri quidem simpliciter potest, vt est in seipso, nisi intellectus per lumen quoddam ordinis diuini (quod lumen gloriæ vocatur) infinite eleuetur. *Infinite* dico: quia per lumen ordinis naturalis, quantumuis magnum, numquam ad illam celsitudinem poterit pertingere. Hac eleuatione posita per lumen gloriæ, videbitur quidem Deus vtrumque clarè, non tamen poterit comprehendi: quia cum vterius per omnia sit infinitus, est etiam infinite, vt ita dicam, penetrabilis. Non enim solum est infinite supra omnia eleuatus, sed etiam in sua illa altitudine & eleuatione stabiliter fixus permanens,

14

nens, est (vt ita dicam) infinite profundus, & infinite latus. Infinite profundus, quatenus eius perfectio est veluti intensiue infinita: infinite latus, quatenus ex vi perfectionis intensiue se extendit ad infinitam entis latitudinem. Itaque vt perfecte tota vis eius penetretur, debet ita cognosci vt ad infinita se extendit, sic vt ex vi illius cognitionis distincto, perfecte, & simul, videantur omnes ipsius conceptiones, omnia consilia, omnia decreta, & omnia quae ipse potest facere, vel decernere, vel permittere, vel impedire. Quae cum infinitis infinita sint, & in infinito profundo lateant: non possunt quouis lumine gloriae videri, cum hoc ad simplicem Dei visionem necessarium sit: sed vel requiritur lumen gloriae infinitum, quod neque esse potest, neque a subiecto creato suscipi: vel certe requiritur lumen altioris ordinis, quam sit lumen gloriae, quale etiam dari non potest, cum lumen gloriae sit ordinis diuini ac plane supremi. Perspicuum est ergo, Deum a nulla creatura comprehensiue cognosci posse, & omnem visionem Beatorum, etiam si clara sit, infinite ab ipsius comprehensione vinci & distare.

15 Quam infinitam distantiam inter simplicem visionem & comprehensionem considerantes multi Patres, insinuant, Deum, vti in se est, a creatura, imò nec ab Angelis beatis videri posse: nimirum plene, perfecte, comprehensiue. Omnis enim visio Dei, etiam Angelica est imperfecta, & quasi per similitudinem respectu comprehensionis, quae sola est completa Dei visio. Non enim ignorare poterant sancti Patres Ecclesiae lumina doctrinam Catholicam clare in Scripturis expressam, nos in futura vita Deum visuros clare sicuti est, *facie ad faciem, non ex parte, non in enigmate, sed sicut ab ipso cogniti sumus, & sicut ipse est.*

Chryso-
stomus.
Theodore-
tus.
Basilius.
Eusebius.
Ambrosius.
Hieronymus
Gregorius
Nyssenus.
Mat. 5. & 18.
1. Cor. 13.
1. Ioan. 3.

CAPVT III.

*Ratione eiusdem infinitatis omnia de Deo affirmari
quodam modo & negari.*

16 **R**URSUS ex vi huius eminentis complexionis proficere vt omnia de Deo affirmantur, & omnia rursus quadam ratione negentur, tradunt Theologi, & in primis S. Dionysius lib. De diuinis nominibus cap. 1. & 13. & lib. Mysticae Theol. cap. 4. & 5. & alibi saepe. *Affirmantur*, quia omnia sunt in ipso formaliter vel eminenter. Hinc dicitur potentia, sapientia, bonitas, veritas, lux, sanctitas,

Quomodo
omnia de
Deo affir-
mantur.